

זמני שבת קודש

הדלקת נרות	מוצאי שבת	רבנו תם
17:05	18:06	18:35
17:04	18:09	18:39
17:03	18:04	18:33

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

חיבור לתורה

בשבועות האחרונים למדנו על קבלת התורה, עת עמד העם כולו למרגלות הר סיני, קרא בשמחה 'נעשה ונשמע' וקיבל את התורה בגיל וברעדה. בורא עולם העניק לנו את התורה הקדושה מחמד עיניו, ומיד הוא מכריז כי אינו יכול להיפרד ממנה, ומבקש שנבנה לו משכן בינינו, כדי שיוכל להישאר מחובר ודבוק עם התורה האהובה שניתנה לנו. זהו מה שאמרו חכמינו על הפסוק בפרשתנו 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' - שהואיל והתורה ניתנה לנו, מבקש הבורא לדור עימנו, כדי להישאר עימה.

הידיעה הזו כה מרגשת ומפעימה, עד שלא ניתן לתארה. יש בה מימד של הבנה מהי התורה, איזה נכס כה יקר נתן לנו הבורא, כמה האוצר הזה יקר בעיניו, עד שלאחר שנתנו לנו - הוא מבקש שנבנה לו מקום שישכון בינינו, כדי שיישאר מחובר לאוצר הכה יקר הזה. יש בה גם מימד של עד כמה זכינו בזכות התורה, הרי בגלל שקיבלנו אותה - הקדוש ברוך הוא שואף וחפץ לגור בינינו, לשכון עימנו, הוא מתחבר איתנו בעקבותיה!

כלומר, כשיהודי לומד תורה, הוא מתחבר לא רק עם התורה, אלא גם עם נותנה - אבא שבשמים, שנותר מחובר ומקושר איתה, ואיתנו באמצעותה. לפיכך אנו אומרים 'כי הם חיינו' - כי החיים שלנו בידיים של בורא עולם, והקשר שלנו אתו הוא על ידי התורה - המתנה היקרה שהפקיד בידינו, העניק לנו כדי שנוכל להתחבר למקור החיים, אליו!

אם שאלתם מדוע אין כמו החוויה הרוחנית שבלימוד התורה, למה לימוד התורה מציף את האדם באושר פנימי, כיצד זה שיהודי שלומד תורה מרגיש מרום - זו בדיוק התשובה. כי התורה היא לא 'מקצוע', גם לא 'טקסט לימודי'. התורה היא חלק מבורא עולם, וכשלומדים תורה - חשים את החיבור אתו, מרגישים את הקשר עמו, וזה מה שמציף את הלב באושר אינסופי.

(הרב אשר קובלסקי)

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה והמוסדות

לא תמיד הטוב הוא טוב באמת

לא כל מה שנראה לנו כרע הוא באמת רע ולא מה שנראה כטוב הוא באמת טוב

למעשה רק נעים בעקבות תנועתו של החלילן. הנחש הזה עומד ולא זז, שעה שעתיים שלוש ארבע שעות, שעות ארוכות שמונה שעות הוא עמד מולו ולא זז, החייל כל גופו זיעה קרה רועד, ורק לאחר שמונה שעות הנחש יורד מתקפל והולך לו.

כמה שהכוחות שלו איפשרו לו רץ הבחור לכיוון שהיו צריכים ללכת, היתה לו מפה וידע מה הכיוון שעליו ללכת, הוא התקרב למקום והנה הוא רואה - כל החברים שלו שחוטפים בידי הצ'צ'נים האכזרים. אין מקרה בעולם, כל מה שקורה עמך ממנו יתברך. המשגיח של הישיבה שליט"א סיפר לי כדלהלן:

בא לכאן בחור לישיבה, הוא היה חילוני גמור, וב"ה עלה והתעלה היה בישיבה מהמתמידים של הישיבה, כיום הוא אברך חשוב. שאלו אותו כיצד הוא חזר בתשובה ואמר שבהיותו בצבא הוא נפצע ושכב בבית חולים, על ידו ישב בחור חרדי דיבר איתו על דא ועל הא, עד שהחליט שהוא גם בא לישיבה. הוא ראה דרשות שלי באינטרנט, והחליט לבוא ל"אור דוד", הוא בא לכאן ונעשה מהאריות של הישיבה. כשהוא התחתן, שאל המשגיח את אמא שלו את אשה חילונית איך זכית לכהן בן גדול? סיפרה לו כך, אני כשהייתי לפני הלידה שלו הייתי בבית חולים יחד עם חברה נוספת, אמרה לה יש רב אחד שדורש בב"ב בואי נלך לדרשה שלו ואח"כ נחזור. באתי לדרשה ממש התרגשתי בדרשה, והכי הרבה התרגשתי מקבלת עול מלכות שמים - שמע ישראל שקראו בסוף, התרגשתי כ"כ וזלגו עיני דמעות, הנחתי את הידים עליו ואמרתי יה"ר מלפניך שהעובר הזה יזכה ללמוד בישיבה הזאת!! הבורא עולם מגלגל גלגולים הוא בצבא בכלל לא בכיוון של דת וישיבה, אבל כיון שהתפללה בדמעות תפילתה ודמעותיה הועילו לאחר שנים והבחור הגיע לישיבה וצמח לאילנות רברבא!!

אין לנו מושג כמה היא כוח התפילה, בפרט כשה עם דמעות, עם רגש, עם חיבור לבורא יתברך, ובפרט כשמתפללים על יראת שמים.

שבת שלום ומבורך!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

יש דברים שנראים לאדם רעים והם טובים באמת, ויש דברים שנראים לאדם טובים אבל הם רעים באמת,

והספרים "תשמח מחר על מה שתבכה היום, תבכה מחר על מה שתשמח היום". אדם חוסך וקונה מכונת פורש'ה, חצי מיליון היא עלתה לו, הוא עושה מסיבה, כולם מדברים שיחק אותה, הלך לו. למחרת הוא נוסע באוטו נתקע בעץ ונעשה נכה לכל החיים. הוא עשה מסיבה - כדי להיות נכה. ויש מצב שאדם יש לו צרה, אבל היא ישועה גדולה, "תשמח מחר על מה שתבכה היום". אדם חסך פרוטה לפרוטה כדי לטוס לחו"ל, הוא מתכנן עם החברים שלו נסיעה לחו"ל, הוא סופר את הימים לטיול, הוא אף פעם לא היה בחו"ל. והנה בהגיע יום הטיסה הוא נעשה חולה, 41 מעלות חום, הוא לא יכול לזוז. הוא בוכה לבורא

עולם למה זה קורה לי, עד שיש לי הזדמנות ראשונה בחיים לצאת לשמוח אתה ככה עושה לי?! וכעבור כמה שעות הוא שומע שהמטוס התפוצץ, הוא מודה לה' ואומר לו תודה לך תודה על החום ועל האכזבה, שהצלת אותי ממוות. תשמח מחר על מה שתבכה היום.

לפני כשלושים שנה היה בחור שעלה מרוסיה, ולמד בישיבת אור שמח, היה לו חבר שאז היה עדיין ברוסיה, אותו חבר לא היה מאמין רח"ל. יום אחד הוא

מקבל עדכון מהחבר שלו, אם עד היום הכרת אותי כלא מאמין אני היום מאמין גדול, שאין מאמין ממני. היתה אז מלחמת רוסיה וצ'צ'ניה, רבבות חיילים רוסים מתו על ידי הצ'צ'נים המוסלמים, הרוסים שלחו פלוגה גדולה של חיילים להלחם בצ'צ'נים, לטפל בהם. וגם הוא הבחור היהודי היה בין החיילים האלו, הם התמקמו בין ההרים שם, הקימו מחנה לכמה שבועות ומחכים לפקודות. הבחור שלנו היה מאלף נחשים במקצועו, הוא היה שם ביער וזיהה נחש מסוים, הוא שם לו אוכל מרחוק וכך יותר קרוב עד שהתיידד איתו. בהגיע היום שהיו צריכים ללכת לכיוון המטרה, הוא הלך להפרד מהנחש שלו... הוא הביא לו אוכל עד שהתיידדו. והנה הנחש מתרומם ועומד מולו עם פה פתוח, הוא יודע שאם הוא יזוז הנחש מכיש אותו. נחשים אינם חכמים גדולים, כל תזוזה מתפרשת אצלם כהתקפה, נחש הוא חרש נחשים הנראים כ"רוקדים" לצלילי ה"מהפנטט" בחליל,

זכות החיזוק והקריאה בעלון

לעילוי נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סגילית בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה

להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה

לרפואת מורנו ורבנו הרב דניאל זר בן רבקה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה

לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה

גם אתם רוצים להקדיש זכות של אלפי עלונים להצלחה, לרפואה, לזש"ק או לעילוי נשמת יקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

זהירות מכבוד הזולת

שום לחלוחית, ואחריו – טריקה של הטלפון.

כעבור דקה בלבד צלצל הטלפון. מעבר לקו אמרה אותה אישה, ממלאת המקום לשעבר: "אין שום סבה שאשקר לך. לא אמחל לכיתה הזו לעולם ולעולמי עולמים. הן הרסו לי את חיי. כמעט הגעתי לגרושין בגללן. רציתי להתקבל בכמה בתי ספר בדרום, כולם שאלו איפה למדתי קודם, וכששמעו שלא הצלחתי להשתלט על כיתה לא קבלו אותי. עברתי לירושלים ונסיתי לפתוח דף חדש, אבל גם שם טרחו להתקשר לבית הספר הקודם וכששמעו על חוסר הצלחתי לא קבלו אותי! עשיתי הסבה מקצועית ולא הצלחתי בה. בבית לא היה כסף, והעובדה הזו היא פוטנציאל רחב למריבות ולהתגוששות. כל השנים הללו חשבתי על אותה כיתה רעה, ובפרט על שבע הטרוריסטיות שהרסו את חיי. לא אמחל להן לעולמי עולמים!" ובמילים הללו שוב טרקה את הטלפון.

זעזוע חלף על האם ועל הבת – אולי כאן נעוץ שורש הבעיה שלה? אולי זהו מקור הגזרה הקשה המרחפת מעל ראשה?

הבת החליטה לפנות אליה בעצמה, ממסתה בבית החולים. במשך ארבע שעות היא התחננה, יללה ובכתה, תארה לה מה היא צפויה לעבור – גרושין וגזרת עקרות עולמית. שוב ושוב היא חזרה: "תסלחי לי! הייתי בת-עשרה טפשונית!"

ומעבר לקו אמרה המורה: "דוקא הייתי רוצה לסלח לך, אבל תביני אותי – אינני יכולה!"

אנשים רבים מרגישים כך – פגעו בהם והם מבינים שהצד השני סובל, חולה ומתיסה. הם רוצים לסלוח לו ולא יכולים, משום שעד עכשיו כואבת להם אותה פגיעה. הם חשים שחתכו להם בבשר החי!

ממלאת המקום המשיכה: "אתן הרגתן אותי יום אחרי יום נעצתן בעורקים הראשיים שלי סכין, וסובבתן אותה בחזקה, איך אמחל לכן? אני מבינה את המצוקה, אני מבינה שמדובר בגרושין ובעקרות לכל החיים, ואני מבטיחה לך שאשתדל מאוד להוציא מלבי את הטינה עליך."

צריך לזכור, היא לא היתה מאותן שבע בנות ראשיות שמררו את חייה – אלא רק לא מיחתה על מה שנעשה! בכל זאת התביעה כלפיה נותרה – איך יתכן שלמול עיניך הורגים בן אדם ושמים אותו ללעג ולקלס, ואת אינך צועקת? למה לא הפסקת את הטבח הזה? למה לא דפקת על השלחן ואמרת: "הפסקה לרצוח כאן בן אדם?" בזה שלא צעקת על חברותיך – נעשית שותפה לענין! וכי בגלל היותה מורה מותר להתעלל בה ברשעות כזו?!

פעמים רבות אני מסביר לבנים ולבנות: הפטפוט שלכם באמצע שיעור מפריע למורה. נניח שאדם יבוא לחנות מכולת ויתחיל לזמזם באזן של המוכר האם לא יקרא המוכר למשטרה כדי להפסיק את

בנתיבות יש תיכון שנקרא "אהל חיה" בהנהלתו של הרב נתן וייל. אחת הסגניות שם סיפרה לי סיפור וביקשה שאעביר אותו עם שמה, ואולי אם מישו אחד יבין מה פירוש ענינים של בין אדם לחברו, יעמד הדבר לזכותה.

ביתה התחתנה בגיל יחסית מאוחר ולא זכתה לילדים. התחילו בבדיקות, ופתאום עלה חשד כלשהו והפנו אותה לבדיקה בבית החולים סורוקה בבאר שבע. בדיקה זו, שתוצאותיה מגיעות כעבור לא פחות משלושה ימים, עלולה לגלות שהיא אינה בת בנים, ולעולם – בשום אופן שהוא, על פי דרכי הטבע – לא יהיו לה ילדים. מלבד עצם הגזרה, ההשלכה המיידית לכך היא גירושין, שהרי כל יהודי רוצה לזכות בפרי בטן.

אין צורך להכביר במלים בתאור שלשת ימי המתה הנורא שעברו על הבת ועל המשפחה כולה. אי אפשר לזרז את התהליך, מדובר בבדיקה שנערכת באיטיות, והבת – שכמובן מרגישה טוב, שכבה במטתה, חברה למכשירי הבדיקות, ועשתה את מה שעושה יהודי במצב כזה – חשבון נפש. שהרי, כידוע, הרפוי האמיתי הוא ההתבוננות במעשים, רופא הוא רק השתדלות. לא הערוד ממית ולא הנחש או הסטרפטוקוקוס, אלא החטא.

תוך כדי כך היא נזכרה שבהיותה בכיתה ח' היתה לה ממלאת מקום בתקופת פסח, המורה הקבועה ילדה בדיוק אז, וממלאת המקום נכנסה לתקופה מאוד קשה – זו היתה הפעם הראשונה להיותה ממלאת מקום, ומדובר ביכיתה ח', בבנות שכבר התקבלו לסמינרים, ואין להן שום פחד. הבנות לא התייחסו אליה ושמו אותה ללעג ולקלס. היא שידרה הססנות, ונוצר מעגל קסמים שגרר מן הבנות עוד ועוד השתוללות חסרת מעצורים.

ממלאת המקום צעקה ביאוש: "הפסקנה להציק לי!" והבנות צחקו בפניה. אותה בת לא היתה משבע ה'טרוריסטיות העקריות', אלא השתייכה אל הרוב הדומם ששתק ולא דפק על השולחן ומחה על שפיכות הדמים כלפי אותה מורה. מאחר שהיתה ממנהיגות הכיתה, היא חשה רגשות אשם על שלא עשתה כלום, וכעת, לאחר למעלה משנים עשרה שנה, החליטה שעליה לרצות את אותה מורה.

אמה, ששהתה לידה במשך כל שלושת הימים הללו, התנדבה לחפש את מספר הטלפון שלה, וגם להעביר את בקשת הסליחה. היא חפשה ארוכות את אותה ממלאת מקום, ולבסוף מצאה אותה בירושלים. התקשרה, ולאחר כמה דקות שיחה, ספרה כי ביתה נמצאת במצב מאוד עדין – בדיקה שתכריע אם תהיה עקרה כל חייה, וכמובן, כל עתיד נשואיה בנוי על כך. כעת היא נזכרה בספור שארע בכתה ח', והיא מבקשת את סליחתה ושתאמר בפה מלא שהיא מוחלת למרים בת רניה.

מעבר לקו נשמר השקט למשך כמה שניות, ולאחר מכן אמרה האשה:

"טוב, אני מוחלת בלב שלם". משפט יבש, בלי

ההפרעה הזו? יש כאן מורה, עם תפקיד ללמד מקצוע מסוים, והפטפוטם הללו מפריעים למלוי התפקיד. כל זאת מלבד הבזיון שמשדרים בזה – משעמם! השעורים הללו הם הכי גרועים בעולם! צריך להפסיק עם זה. מורים או מורות אינם יצורים שיש התר לפגוע בהם! אם לא נוה לתלמיד – שיתכבד הוא ויעזב את בית הספר, אך אל לו להפריע למורה במלוי תפקידו.

תוך כדי השיחה הארוכה הזו, התענינה ממלאת המקום מה קורה עם שבע המפריעות הראשיות. היא מנתה את השמות שלהן אחת לאחת, ופתאום החוירה הבת כסיד וכמעט התעלפה. מתוך כל השבע, שש בנות היו מסובכות בצרות צרורות – כמה היו חולות. אחת התגרשה במצב קשה ביותר, אחת נפגעה קשות בתאונה ואחת נפלה לסמים. כשסימו כתה ח' כל אחת מהן הלכה ללמד במקום אחר והיא מעולם לא קישרה את הצרות הללו למקרה הזה. אך כעת נעשה הקשר ברור מאין כמוהו.

פתאום, תוך כדי מחשבה על כולן, היא שמה לב, שבת אחת מכל השביעיה הזו לא נפגעה בכלל. היא התחתנה בגיל תשע עשרה, וכבר יש לה שלשה ילדים – מה קרה איתה?

לממלאת המקום לשעבר היתה תשובה: את מסיבת הסיום שלכן עשיתי כמי שכפאו שד. לא היה לי חשק לראות אתכן, אבל לא היתה לי בררה – זה היה התפקיד שלי. נפרדתי מכלכן, חלקתי לכן את תעודת הגמר, ובלבי יחלתי לסיים וללכת. אותה בת הרגישה בחמיצות שלי, ובקשה שאסלח לה. כמעט כל יום במשך כל החופש הגדול היא הגיעה לביתי, כל יום נתנה לי מתנה קטנה – סיכה, מסרק, מתנות קטנות של ילדונה. הרגשתי את הרצון שלה לרצות אותי, ומחלתי, היא היחידה שיצאה נקייה מן הספור.

במהלך השיחה ניסו הבת ומורתה לשעבר לחשב מה יוכל לעזור בהוצאת הטינה, וחשבו שהן תנסנה לדבר, ואולי על ידי הדיבורים הללו משהו בלבה יתרכך. הסיכום היה שבכל יום שישי הן תדברנה ביניהן לכל הפחות עשר דקות, כדי להבטיח שהיא באמת מחלה בכל לבה.

סופו של המעשה היה טוב, בחסדי שמים – הבדיקה יצאה תקינה, ולבת יש שני ילדים בריאים ושלמים!

אל נא נהיה מן הצועקים והבוכים לאחר מעשה – נתן דעתנו ללב הזולת ברגישות ומתוך אכפתיות ואחוות אחים אמיתית, כדי שחלילה לא תגרם על ידינו, גם לא בשוגג, פגיעה בנפשו של יהודי!

"על פי דרכי הטבע לא יהיו לה ילדים, מהלכה הגזירה, ההשלכה המיידית לכך היא גירושין..."

הלכות שבת ותפילה

שאלה: האם מותר ללמוד ביום שבת קודש למבחן חשוב שיחול באמצע השבוע שלאחר מכן?

כתוב במשנה (שבת קמח:), מונה אדם את אורחיו ואת פרפיותיו (מיני מעדנים) מפיו (על פה), אבל לא מן הכתב. (אם כתב מערב שבת כך וכך אורחים פלוני ופלוני זמנתי כדי שלא ישכחם לא יקרא באותו כתב בשבת).

ומרן בבית יוסף הביא את הרמב"ם שכתב, שמה שאסרו למנות מן הכתב, גזירה שמא יקרא אגרת שלום בשבת והוא אסור, כי לבד ספרי הנבואות או פירושיהם, אסור לקרות בשבת או ביום טוב, ואפילו היו אותו הספר בחכמה מן החוכמות.

ועוד הביא מהראשונים, שמשמע מהם שדוקא בכתבי הקדש או ספר שיש בו סרר קדושה קורין, אבל לא בספר שאין בו סרר קדושה. ומהראשונים האלה משמע שחכמים גזרו כן משום שלא יבואו לידי ביטול תורה.

אולם יש ראשונים שכתבו שמותר ללמוד בספרי החכמות בשבת מפני שהם חכמה, ולא דומה לשטרי הדיוטות, משום שבהם יש תועלת.

ובשלחן ערוך (ס' שז ס"ז) כתב, אסור ללמוד בשבת ויום טוב זולת בדברי תורה, ואפילו בספרי חכמות אסור. ויש מי שמתיי, וכו'. ולכאורה לפי הכללים שלנו, שכשמרן מביא דעה ראשונה בסתם ודעה שניה בשם יש אומרים דעתו לפסוק כהסתם, אם כן יוצא שאסור ללמוד בספרי חכמה.

אמנם בהמשך (ס' שח ס"ג) כתב, הרשב"א מתיר לטלטל האצטורל"ב (הוא כלי שחוזין בו הכוכבים) בשבת וכן ספרי החכמות. ולדעת הרמב"ם יש להסתפק בדבר. ולכאורה מבואר מכאן שעיקר דעת מרן להקל בקריאת ספרי החכמות, שאם לא כן היה לו לכתוב, טלטול האצטורל"ב בשבת וכן ספרי החכמות לצורך גופו ומקומו, יש להסתפק בדבר. ומה שהביא את דעת הרשב"א שבריא לו שמותר לטלטל אף מחמה לצל כדין כלי שמלאכתו להיות, משמע שכך עיקר דעת מרן, ומה שכתב לעיל (ס' שז ס"ז) זה רק להחמיר לכתחלה את דעת הרמב"ם משום חומרת ביטול תורה.

ולפי זה במקום שאין בו משום ביטול תורה, כגון בבית הכסא או בנות שצריכות ללמוד למבחן חשוב לשבוע הבא, רשאיות ללמוד למבחן ובלבד שלא ישבו על זה כל השבת שלא תהא השבת כחול.

למעשה, ספרי חכמות וספרי רפואות, יש מתירים לקרות בהם בשבת. (חזון עובדיה שבת ח"ו עמ' עב). ולפיכך מותר לבנות שיש להן מבחן חשוב ללמוד בשבת, למבחן שיחול בשבוע שלאחר השבת. ובלבד שלא תזכיר בפירוש שהיא לומדת בשביל המבחן. וכן שלא תלמד בזה כל השבת.

שאלה: האם מותר לנשק את ידו של אבי לאחר שעלה לספר תורה בבית הכנסת?

האחרונים הביאו בשם הראשונים שכתבו, שאסור לאדם לנשק את בניו בבית הכנסת ולהראות להם חיבה, כי עליו לקבוע בלבו שאין אהבה כאהבת המקום. וכן פסק הרמ"א (רבינו משה איסרלש) בהגהה על השלחן ערוך (ס' צח ס"א).

ולפי זה היה מקום לומר, שהוא הדין שאסור לנשק ידו של אביו בשביל לא להראות חיבה, אולם כתבו האחרונים, שנישוק ידי תלמידי חכמים, מותר. כי הוא עושה לכבוד התורה ואהבתה. וכן ידי אביו, סבו, ואחיו הגדולים, שחייב בכבוד מן הדין, שהוא בכלל מצוה, שעושה כן לכבוד השם יתברך שצוה בכבודם.

אמנם כתבו האחרונים שלקרובים שאין חייב בכבוד מן הדין, וכן אם נכנס גביר לבית הכנסת לא יקום מפניו, אם לא מפני דרכי שלום כשמכבדים אותם מחוץ לבית הכנסת והם מקפידים שייכבדו אותם גם בבית הכנסת.

וכן בקהלות שהמשיכו את המנהג מחוץ לארץ לנשק בבית הכנסת נכון שישנו את מנהגם והמתקשים להמשיך במנהגם, מאחר שהנשיקה היא משום כבוד ולא משום חיבה, יש ללמד עליהם זכות. ונראה שהמראה חיבה לבניו ובפרט שהם קטנים בשביל לעודד אותם להתפלל יפה, ולענות אמן יפה, וכיוצא בזה, רשאי לעשות כן. וכל מעשיך יהיו לשם שמים.

למעשה, נוהגים לנשק את ידי אביו ברדתו מהספר תורה. ויש נוהגים לנשק העולה לספר תורה אחרי שסיים את הקריאה, ויש ללמד עליהם זכות, והיותר נכון שלא ינהגו כן. ובודאי שבמקומות שלא נהגו בדבר זה, אין להנהיג כן בבית הכנסת. (לקו"י כיבוד אב ואם, עמ' קנח-קס)

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

הכל או כלום

ייתכן שאפשר להכתיר את הטעות הזאת בתואר 'הטעות השכיחה ביותר', ודאי בקרב האנשים שהערכתם העצמית ירודה.

יש אנשים שהחיים שלהם זה 'הכל או כלום' - הם רואים הכול בצבעים אבסולוטיים (מוחלט), 'שחור' או 'לבן'. אין אצלם גוויני אפור ואין משהו שהוא באמצע. יש רק 'טוב' או 'רע'. אם זה טוב בתכלית השלמות - זה 'טוב', ואם חסר משהו מהשלמות - זה 'אינו טוב' (= 'רע').

הרגיל לשפוט ולהעריך דברים בגישה זו חושב:

- לא ידעתי כלום במבחן. קיבלתי 87%.

- אם פלוני לא נענה לבקשתי, סימן שהוא מזולזל בי (כי מי שמכבד אדם אחר, נענה בצורה טוטלית ומקסימלית לכל בקשותיו).

- הבגדים של חברת X פגומים. פעם אחת קניתי סוודר מהתוצרת שלהם, והוא לא היה מונח יפה.

- אני לא יודעת לנהל את הבית. הארוחות לא מוכנות בזמן ולא תמיד אני מצליחה לסדר הכול לפני השבת.

- ניסיתי לעשות דיאטה, אבל נכשלתי. הגעתי לסעודת 'בר מצווה' ולא יכולתי להתאפק. אכלתי חתיכת עוגת קרם, ולכן הפסקתי את הדיאטה (אם זה לא הצליח 'עד הסוף', זה לא שווה כלום).

- נכשלתי בחיים! לא זכיתי לילדים טובים במיוחד ולא הגעתי לשום מעמד מיוחד! (הילדים אינם רעים אלא בינוניים, וגם מעמדו בחברה אינו נמוך במיוחד אלא ממוצע).

זוהי הערכה לא מאוזנת של המציאות, מכיוון שבחיים נדיר שמשוה מושלם בתכלית השלמות או גרוע לחלוטין וחסר כל ערך. ייתכן שכרגע זה לא מספק אותי. ייתכן גם שהייתי שמח יותר אילו יכולתי להגיע ליותר. אבל שום דבר אינו אבסולוטי, שום דבר אינו שחור או לבן באופן מוחלט. הטוב והרע משמשים בערבוביה, ומטבע הדברים, כל דבר הוא 'גם וגם'. גם קצת טוב וגם קצת רע. גם קצת יותר ממשוה שהוא פחות, וגם קצת פחות ממשוה שהוא יותר.

הנה חשיבה מאוזנת יותר לגבי הדוגמאות שהבאנו לעיל:

- לא ידעתי את כל התשובות במבחן. קיבלתי 87%.

- הייתי שמח יותר אילו פלוני היה נענה לבקשתי (בסך הכול, אפילו בקרב חברים טובים שכיח שמסיבה זו או אחרת האחד אינו נענה לבקשת חברו).

- הבגדים מתוצרת X, כמו מכל תוצרת אחרת, עלולים להיות פגומים.

- לא תמיד אני מצליחה בניהול הבית כפי שהייתי רוצה, אבל אני עושה כמיטב יכולתי.

- נכון שבסעודת ה'בר מצווה' נכשלתי בשמירה על הדיאטה, אך לא אתן לזה לפגוע בי ולשבור את רוחי. אמשך בשמירה כמו קודם.

- בהיבטי על הבעיות הקשות שעמן רבים מתמודדים, אני מודה לה' שהילדים שלנו אינם חריגים ואינם בעייתיים, ושברוך ה' אני יכול לפרנסם ואינני חריג בחברה!

כאשר ההערכה העצמית מבוססת על הטעות המחשבתית 'הכול או לא כלום', היא תמיד פועלת לרעתנו, כי אנו מרגישים מושפלים ונפסדים, שהרי מטבע הדברים לא ייתכן שנהיה מושלמים כל הזמן בכל התחומים.

תמיד יהיה מישוה טוב ומוצלח יותר מאתנו, אם לא בתחום אחד, אז בתחום אחר. האם המשמעות של עובדה זו היא שאנו 'לא שווים' או 'רעים'?! בהחלט לא. בדיוק כשם שהעובדה שיש מישוה שהוא רע מאתנו אינה עושה אותנו 'ל'טובים' לחלוטין, כך העובדה שיש מישוה שהוא טוב מאתנו, אינה עושה אותנו 'ל'רעים' לחלוטין.

הדבר נכון בכל תחומי החיים ממש. כל אחד מאתנו עומד בכל תחום שהוא במקום כלשהו בין שני קצוות, בין טוב מוחלט ובין רע מוחלט. בין שחור ללבן.

רגע חושבים

הרב ישראל לוגסי

הקב"ה נמצא - רק תחפש אותו

אז בתאווה רעה מסימת, ובמדה ותאווה זו חש הוא שהנו בחשך גמור, עליו לראות שגם במדה זו או בתאווה זו, ישנה השגחה והצצה עליו הרומזת לו שיקום ויתעודד ולא יתיאש משום עבודה בעולם, ושלא יתפשר ולא יניח כלי מלחמתו משום מדה או תאווה רעה, ועצם זה שהנו עדין בשאיפתו ובהשתוקקותו, וצערו בלבו ממחליו באותה מדה או תאווה רעה, זה כבר הצצה מן החרקים לומר לו: אל תתיאש, קום והלחם על נפשך בכל פעם מחדש, על אף כל הנפילות והמעידות.

וכן בכל צרה וצרה שאדם נמצא, כשיגלה את ה"מציץ מן החרקים" באותה צרה - זה גופא יתן לו עז ותעצומות שלא להתיאש מן הפרענות, וכמו שיוסף הצדיק שראה שה' עמו בבית האסורים, הבין שהצצה זו עליו במקום הבור זה לא רק לשעתו, אלא לרמז התחזק והתעודד, יש משגית, ועליך לצפות לישועתו שיושיעך לגמרי מאפלה לאור גדול וכמו שכן היה לאחר מכן, כך שכל הצצה מן החרקים על האדם בשעת צרה, לא רק שרומזת לו שה' עמו בצרה וכך ישאר מצבו, אלא הצצה זו קוראת לו לאמר: ראה שאינך נטוש ואינך עזוב, ולכן צפה אף לישועתך הגמורה.

למאמרים נוספים של הרב ישראל לוגסי
בקרו באתר 'שיבת אור דוד'

מובא בחובות הלבבות (שער הבטחון פ"ב) שיש לאדם להיות בטוח בה' שלא יחסיר ממנו לחם ומים - המינימום של צרכי חייו, כי על זה האדם מבטח, ומעתה נתבונן, אם מבטח האדם לחיי החמר על אחת כמה וכמה לחיי רוחו נשמתו שבודאי לא יעזבונו ה' להיות נאבד ומכחד לגמרי, אלא שאם ישים בטחונו בה' וימצא את ה"מציץ מן החרקים" לראות את ההשגחה שעדין קימת בו להצילו - יתחזק.

ולכן בעתות ירידה ומשבר רוחני כמה יש לאדם להתחזק בקל וחמר כאמור, ולהאמין שבודאי לא יעזבונו ה', וכן מצינו שההצלה בזמן היונים היתה נצחון מתתיהו ובניו והתגברותם על היונים לסלקם ולהרג בהם, ולאחר מכן בא נס השמן שהוא סימן להתקרבות לה', ואות ומופת מה' שהנו חפץ בנו, ואף שהיו מתיונים רבים בעם ישראל, והיה מצבם הרוחני בשפל המדרגה החזירים הקדוש ברוך הוא אליו על ידי החשמונאים שהחזירם למוטב, והאות והמופת הזה של נס השמן היה אות להשראת השכינה כמו האש שירדה בזמן המשכן להורות שאף שירדנו לשפל עם כל זה לעולם מתפיס הקדוש ברוך הוא לקרבנו אליו, ומבטחים אנו לבל נכחד לעולם.

וזאת לדעת, באמרנו שיש גם במצבי ירידה לראות את ה"מציץ מן החרקים", זהו בכל תחום לעצמו, וכגון אדם הלקוי במדה רעה מסימת,

בוא והכנס ברכה לביתך

הכנס קופת צדקה לביתך
ותהיה שותף לכל פעילות הענפה של
דניאל זר שליט"א
מורנו ורבנו הרה"ג

לפרטים נוספים: 03-5701212
ניתן להעביר שמועות לברכה מאת הרב

ישיבה לבעלי תשובה | כולל אברכים | תלמודי תורה | גנים | בית ספר לבנות | הדרשה השבועית | מדרשייה | עזרה למשפחות נזקקות